

Guldängen

PROJEKTIDÉN I KORTHET

Guldängen är ett projekt som syftar till att integrera skolbarn från utsatta områden och stärka deras samhälls- och klimatengagemang. Vägen tror vi går genom fri lek, skapande och odling. Barn och unga får med sina egna händer och sin fantasi konstruera sin egen mötesplats utomhus i Gullängsparken. Vi agerar medhjälpare, barnen bygg- och trädgårdsmästare.

Platsen är inte tänkt att nånsin bli färdigbyggd. Istället ser vi framför oss en föränderlig bygglekplats med en pedagogisk skogsträdgård för odlingsaktiviteter och en fungerande verkstadsmiljö för utefritidsverksamhet. Vi vill söka medel för att bemanna platsen, så att vi kan arrangera utefritids och utepedagogiska lektioner för skolklasser, samt hålla platsen öppen för allmänheten. Vi hoppas att det blir ett smultronställe för området som familjer väljer att besöka på sin lediga tid. De spontana mötena öppnar integrationsmöjligheter.

Själva hjärtat i verksamheten är den tillåtande och lekfulla atmosfären, som genomsyras av demokrati, kollektiva skapandeprocesser och omsorg för platsen och odlingarna. Vårt förhållningssätt till lek är att ta den på fullaste allvar. Lek är barnets sätt att lära sig klara livet, förstå världen och kommunicera. Genom lek växer barn upp till medborgare med skaparkraft och framtidstro.

Ledord: Integration, demokrati, delaktighet, barnperspektiv, lek, omsorg om jorden och klimatet, skogsträdgårdsodling, framtidshopp, kollektiva skapandeprocesser

Inspirationsbilder till vänster: Från vårt kojland på Malmö Garden Show 2014-2015, samt från Holma skogsträdgård.

vi har en plan!

ALLT BÖRJAR MED BARNEN

Planen är att börja med barnen. De får i januari komma till Gullängen och i workshops utforma strukturen för platsen och den öppna fritidsverksamheten. *Vad vill de göra i fritidsverksamheten? När och hur länge vill de göra det? Vad vill de bygga för saker på platsen? Hur ska det byggda se ut? Vilka material är de nyfikna på att arbeta med? Vill de odla, så fall hur?* Barnen funderar, ritar och bygger modeller.

Efter workshoparna försöker vi koka ner essenserna av vad barnen uttryckt kring vad de behöver och vill ha. Vi hittar förhoppningsvis mönster och skapar utifrån dem lösningar som tillgodoser så många som möjligt av barns upplevelsebehov och andra behov. Samtidigt tittar vi på barnens konkreta idéer och lyfter fram de som vi tillsammans med barnen kan arbeta vidare på. Vi tar med våra förslag till barnen för återkoppling och sätter ihop ett koncept tillsammans för verksamheten.

Efter det letar vi upp de sista kvarglömda frågorna och besvarar dem, kanske i stil med *"Vem ska ta hand om städningen? Vart ska vi förvara saker?"* Vi utarbetar nödvändiga strukturer för att få verksamheten att fungera smidigt. I februari 2016 hoppas vi skicka in ansökan till Allmänna Arvsfonden om projektmedel.

BYGGLEKPLATSEN I PRAKTIKEN

Eftersom barnen själva får bygga det de vill ha tänker vi att konceptet för platsen till stor del kommer bestå av någon slags bygglekplats. Till bygglekplatsen hoppas vi kunna använda återvunnet material och spillmaterial. För det behöver vi odla ett nätverk av sponsorer. Till exempel: När kommunen beskär alla pilar ber vi om pilslanorna. *(VA-Syd à la Returen på Lindängen?, har Återskapa kontakter?, Är direktinlämning ett alternativ? Kontrapunkt möjlig samarbetspartner? Vart hittar vi bräder?? Kan någon sponsra oss med ett fordon att frakta material i?).*

Vi behöver en plats att förvara byggmaterial och verktyg. Kan exempelvis kommunen sponsra oss med två containers och medel för att söka bygglov för dessa? *(För det som byggs - Kan vi tex ha turnerande utställningar - tex flytta kojor till Folkets Park ibland för att sprida vår lek? Kan vi bygga en struktur för att återvinna så mycket som möjligt av det vi bygger?)*

Kring bygglekplatsen finns tankenötter att knäcka kring el och vatten och kring hur vi hanterar säkerheten. Kul där hade varit att inspireras av bygglekplatser på andra ställen - Det finns ett exempel på en Adventure Playground i Berkley i USA, där barnen får samla spik från marken för att byta till sig byggmaterial.

PEDAGOGISK SKOGSTRÄDGÅRD PÅ SCHEMAT

En drivkraft för oss är att kunna placera en skogsträdgård i området. I arvsfondsprojektet Bärfis (2013-2015) bjöd vi in skolklasser till Holma skogsträdgård i Höör två gånger per termin. Det var för lite. Vi har genom Bärfis-projektet sett behovet av att flytta skogsträdgårdsmiljön närmre barnen, för att de inte ska tappa kontakten med naturen.

På förmiddagarna ser vi möjligheten att välkomna skolklasser till vår pedagogiska skogsträdgård. Vi använder utomhuspedagogik, odling och de metoder vi tagit fram tillsammans i Bärfis-projektet för att lära eleverna om odling, ekosystem och hållbarhet. Genom odling väcker vi barn och ungas nyfikenhet kring matförsörjning och

vi har en plan!

medborgarinflytande, genom skogsträdgårdodling blir barn och unga medskapare i stadens gröna rum. Vi kopplar lektionerna till läroplanen och samarbetar med pedagogerna.

UTEFRITIDS MED TJEJFOKUS

Vi ser möjligheter för hur vi på eftermiddagarna hämtar barnen på våra samarbetskolor för att följa med oss ut till den närliggande parken för eftermiddagarnas äventyr – som öppen fritidsverksamhet. Verksamheten är luststyrd men tematisk och kan innehålla land art, plantering, slöjd, tillverkning av insektsbon, fågelholkar, kojor... Innehåll och ramar för verksamheten bestämmer vi tillsammans med barnen (Se ovan).

Fritidsverksamheten kommer vissa dagar ha tjejfokus. Vi vill ha en tjejgrupp som genom att bygga, skapa och odla tillsammans skapar en plats i staden. Enligt forskning finns det få uterum i staden som tjejer och kvinnor vistas på. För att få fler tjejer att delta i uteverksamhet behövs en tillåtande plats som väcker nyfikenhet och skaparkraft. Tjejernas idéer omvandlas till medborgarförslag.

EGENTLIGEN ÄR DETTA ETT SOCIALT PROJEKT...

Vi vill att Gullängen ska bli en mötesplats som många rör om och känner sig delaktiga i. Vi vill att den ska fungera som en plats där människor möts och växer och integreras. Att en vänförening med många samarbetspartners driver den så att den kan användas demokratiskt av olika aktörer. Därför träffar vi organisationer som arbetar med nyanlända, integration och med naturskola, för att hitta samarbeten kring aktiviteter och arrangemang. Naturskolan i Malmö kommer vara delaktiga i att ta fram konceptet för naturskolan. Vi vill också nå Kontrapunkt, Studieförbundet och Garaget för att se om det finns möjlighet att göra integrationsfrämjande odlingsaktiviteter tillsammans. Glokala Folkhögskolan som har mycket verksamhet för nyanlända vill gärna vara med som partner. Vi hoppas också kunna hitta någon som är nyanländ som har både språk-och odlingskunskaper för att rekrytera.

framtidsvision

Tänkte göra ett collage som illustrerar vår framtidsvision här, lite i stil med den jag gjorde förra veckan till Lindängelund:

"MED odling som verktyg
OCH SOCIALA VÄRDEN SOM MÅL"

HUR HOPPAS VI PÅVERKA BARNEN GENOM PROJEKTET?

Att bli engagerade i sin närmiljö.

Att bli aktiva medskapare i ett hållbart samhälle

Förtrogna med och förankrade i naturen.

Vi ingår i ett ekosystem.

Genuina möten och dialoger.

Förtrogna med demokratiprocessen- Hur barn och unga kan göra sin röst hörd- medborgarinitiativ

GULLÄNGSPARKEN OM FEM ÅR

Om fem år är Gullängen ett smultronställe för hela staden och en plats många rör om. Den har en vänförening av ideella som driver och sköter platsen. Material och växter sponsras av fastighetsägare och lokala företag. Malmö Stad står för vissa personalomkostnader. Ett samarbete med Malmö Stad pågår också kring sommarjobbare, praktikanter och nystartarjobb.

HUR FÅR VI PROJEKTET ATT LEVA VIDARE?

Idéer:

- Att utveckla ett samarbete med Malmö Stad och skriva en avsiktsförklaring kring utvecklingen efter projektslut med exempelvis Utbildningsförvaltningen eller Stadsdelsförvaltningen. Kolla på möjligheter inom ramen av samverkansmodellen *Idéburet offentligt partnerskap* (IOP)? Och titta på möjligheten att få in en partner för att driva platsen i form av fritids eller skola.
- Skapa en medlemsbas för att på sikt bli en kultur och- naturförening. Med en medlemsbas kan vi söka verksamhetsstöd + få bidrag från våra medlemmar.
- Söka företag/privata aktörer som kan gå in i ett mer varaktigt samarbete. Inspiration från Miljöverkstan (den i Helsingborg) och Berättarministeriet. Kolla med MKB, VA-syd, Peab, Skanska och liknande? Kika på företagens mål och csr-program för att vaska fram möjliga samarbete.
- "Paketera" tjänster och ta betalt för dem för att: Miniskogsträdgårdsanläggning, inspirationsföreläsningar om skogsträdgårdar, utepedagogiska workshops, mobiltmusteri, barnkalas, samt bygglek och odling på festivaler.
- Ta emot volontärer, sommarjobbande ungdomar och praktikanter som hjälper till med bemanningen.
- Prata med andra överlevande projekt om hur de klarat sig.... återskapa?? bryggeriet och stapelbädden?? Ta reda på framgångsfaktorn.

VAD BEHÖVER VI ÅSTADKOMMA FÖR ATT NÅ DIT?

- Aktivt jobba med hållbar finansiering ända från start.

VARFÖR GULLÄNGSPARKEN?

- PARKEN ÄR NÄRA SOFIELUNDSSKOLAN.
- SEVED ETT SOCIALT UTSATT OMRÅDE OCH BARN FRÅN SEVED GÅR I SOFIELUNDSSKOLAN.
- PARKEN ÄR IDAG VÄLDIGT LITE ANVÄND.

VARFÖR BYGGLEKPLATS?

- GER BARN UTRYMME FÖR EGEN KULTUR OCH ESTETIK.
- BARN KAN UTMANA SINA EGNA FÖRMÅGOR I BYGGLEKEN.
- HANDLAR OM DEMOKRATI, BARNPERSPEKTIV, LEK OCH KOLLEKTIVA SKAPANDE-PROCESSER.

VARFÖR SKOGSTRÄDGÅRD?

- SKOGSTRÄDGÅRDEN EFTERLIKAR NATURENS EKOSYSTEM – DÄRFÖR ÄR DEN ETT PERFEKT STÄLLE ATT LÄRA SIG OM EKOSYSTEMET.
- FÖR ATT VÄRNA NÅGOT BEHÖVER MAN HA HAFT EN STARK PERSONLIG UPPLEVELSE AV DET. URBANISERINGEN LEDER TILL MINNRE OMTANKE OM NATUREN OM VI HÅLLER NATUREN UTE UR STÄDERNA.

VARFÖR TJEJER?

- EXISTERANDE UTERUMMEN BESÖKS FRÄMST AV MÄN.
- DET ÄR DAGS ATT BALANSERA DETTA.
- I PROBLEMFYLLEDA OMRÅDEN FOKUSERAS DET ÄN MER PÅ MÄN VILKET LEDER TILL ATT KVINNOR BLIR OSYNLIGARE.

VARFÖR GULLÄNGSPARKEN?

Sofielundsskolan är skolan som både Seveds och Norra Sofielunds barn går på. Seved är ännu idag ett socialt utsatt område. Det har varit en del av områdesprogrammet, som nu avslutas. Hur kommer det att påverka Seved? Området lider av en omflyttning på 25 procent per år. Boende känner sig inte trygga i området. Det finns inte mycket för barnen att göra på fritiden utöver UMIS där 10-15-åringar kan delta i olika idrottsaktiviteter. Tänk om man kunde komplettera det utbudet med natur och kulturaktiviteter!

Gullängsparken ligger 300 meter från Sofielundsskolan, vilket betyder att vi skulle kunna följa barn dit efter skolan. Det finns ingen plan för parken ifrån gatukontoret. Idag används parken mest av personer som rastar sina hundar. Förskolan Gullängen har uttryckt att de gärna använder parken mer i sin verksamhet men att de i nuläget inte kan vara i parken på grund av all hundbajs som lämnas kvar på gräsmattan och att det ofta springer lösa hundar. Parken känns otrygg och har därför svårt att få liv.

VARFÖR BYGGLEKPLATS?

Bygglekplatsen är en plats som ger barn utrymme för sin egen kultur och sin egen estetik. Byggleken är starkt besläktad med stadsodlingen. Man kan knappast tänka sig en barnmiljö som passar bättre i vår egen tid. I byggleken bygger barn det de behöver i form av kojor och hus till sig själva eller sina djur. En bygglek formar sitt eget samhälle, starkt präglad av barns egen ordning och estetik, där barn kan utmana sina egna förmågor som gör att de utvecklas, växer och lär sig att respektera varandra. Det är, om man så vill, grunden för att bygga humana städer och samhällen.

Under Malmö Garden Show har vi under två år arrangerat en slags bygglekplats med integrerad odling – Kojlandet. Att se barnen på Garden Show släppa lös skaparlusten när de fick lov att bygga stort, plantera i konstiga kärl, använda riktiga verktyg och själva bestämma hur allt skulle vara, det var magiskt. Det kändes i magen att detta var precis rätt - barnen var i flow och ville inte gå hem. Kojlandet var extremt välbesökt och vi behövde inte styra eller mästra. Barnen förstod att platsen var deras och tog egna initiativ och inspirerades av varandras bygg- och odlarglädje. Vi tyckte oss se deras självförtroende växa i takt med kojlandet.

VARFÖR SKOGSTRÄDGÅRD?

Skogsträdgården härmar naturen. Träd, klättrväxter, buskar och örter växer tillsammans, som i en lund eller ett skogsbryn. Men till skillnad från i en vanlig skog har växterna i skogsträdgården valts ut för att ge mat, kryddor, medicin, fibrer med mera. Växterna har också placerats optimalt så att de ska kunna dra nytta av varann. Då byggs resurser upp istället för att förbrukas. Jorden förbättras och det blir en stor biologisk mångfald, samtidigt som vi människor får mat.

Det finns massor att lära sig i skogsträdgården. Här kan vi börja upptäcka hur saker hänger ihop i naturen. Ett komplicerat ord som ”ekosystemtjänster” blir lite lättare att förstå, när vi ser humlan surra runt och pollinera äppelblommorna och gråsuggan som bajsar ut bra jord under en stubbe. I skogsträdgården omvandlas vi från observatörer till medskapare. Alla behövs!

Urbaniseringen leder till att barn tappar kontakten med naturen och förlorar förståelsen för sin egen roll i ekosystemet. Utan starka sinnliga upplevelse av platser och landskap kan man inte älska naturen. Man kan inte lära sig älska, kärlek måste grunda sig i en egen upplevelse. Det man älskar, det värnar man också. Och i en sådan upplevelse spirar ett äkta engagemang för miljön, som alla människor bär ett ansvar för.

VARFÖR TJEJER?

Det finns gott om fotbollsplaner, multiarenor, utegym i vår stad. Tanken är att dessa platser ska få fler människor att vistas ute i staden. Forskning visar att dessa platser oftast besöks av män. Vilka uterum lockar flickor och kvinnor att stanna ute? Hur kan vi tillsammans skapa ett ”flickrum” där vi gör (om) vår närmiljö? (Läs gärna artikeln Stadsplanering på tjejers villkor)

Flickor får tid för sig själva, lär sig använda olika verktyg, skapar och bygger i olika material, får vara först, använda sina ord och uttryck. Får skapa sitt uterum. Varför ett flickrum utomhus? “Man kan säga att i uterummets väggar sitter inga ”dammiga” traditioner så som fallet kan vara i innemiljön.” är ett citat från artikeln skogstrollen i uterummet. Läs gärna den.

aktörer i projektet

VÄXTVÄRKET

BARNENS DESIGNBYRÅ

BÄRFIS

ANDRA SOM (KANSKE) VILL VARA MED:

BID
SOFIELUNDSSKOLAN
KONTRAPUNKT
GULLÄNGSFÖRSKOLAN
ODLINGSNÄTVERKET SEVED
KASTANJESKOLAN
MALMÖ NATURSKOLA
STUDIEFRÄMJANDET

VÄXTVÄRKET

En ideell förening baserad i Sofielund som bland annat drivit Busfröprojektet 2013-2015, där barngrupper rör om sina egna odlingslotter i Slottsträdgården i Malmö, samt tar del av interaktiva musikföreläsningar. Föreningen vill verka för att barn ska ges ökad möjlighet att utforska, inspireras av och känna större delaktighet i stadens gröna närmiljöer, och gör det genom att arrangera och kombinera natur- och kulturaktiviteter för barn, pedagoger, föräldrar och andra anhöriga. Växtväcket, genom Johanna Bruun och Sara Stiber, initierar projektet Guldängen.

BARNENS DESIGNBYRÅ

Designduo som arbetar inkluderande med att designa för barn med barn - dvs genom barnkulturdesign. De arbetar för barns rätt att medverka i utformandet av sin närmiljö. De skapade och genomförde Kojlandet på Garden Show, där barn fick bygga upp ett kojland med planteringar i. Sara Stiber, initiativtagare till Guldängen, är ena halvan av Barnens Designbyrå. Hon har en MFA i barnkulturdesign från HDK och har bland annat designat Balagan på Stadsbiblioteket. Står även bakom after-dagiset "Klubb Sällskapssjuk", en mötesplats för barnfamiljer på Moriskan.

BÄRFIS

Arvsfondsprojekt mellan 2013-2015 som utvecklade och använde skogsträdgården som lärmiljö för klasser från Malmö och Höör. Projektet gjorde en skogsträdgårdsbok för barn med kompletterande pedagogiskt material kopplat till läroplanen för att kunna använda skogsträdgården som lärmiljö. Eftersom skogsträdgården låg i Höör långt från eleverna i Malmö kom man på idén att skapa miniskogsträdgårdar i barnens närmiljö - på deras skolgårdar.

Potentiella samarbetspartners:

FASTIGHETSÄGARE BID SOFIELUND

SKOLORNA SOFIELUNDSSKOLAN OCH KASTANJESKOLAN

FÖRSKOLORNA BALDER, GULLÄNGEN, SOFIA, ROLF OCH KLARA

SOFIELUNDS FRITIDSGÅRD

FÖRENINGARNA KONTRAPUNKT, BISAM, BYALAGET SOFIA, SEVEDFOTOGRAFERNA

SOFIELUND FOLKETS HUS OCH GLOKALA FOLKHÖGSKOLAN

ODLINGSNÄTVERKET SEVED OCH STADSODLINGSNÄTVERKET

MALMÖ NATURSKOLA OCH NATURSKOLEFÖRENINGEN

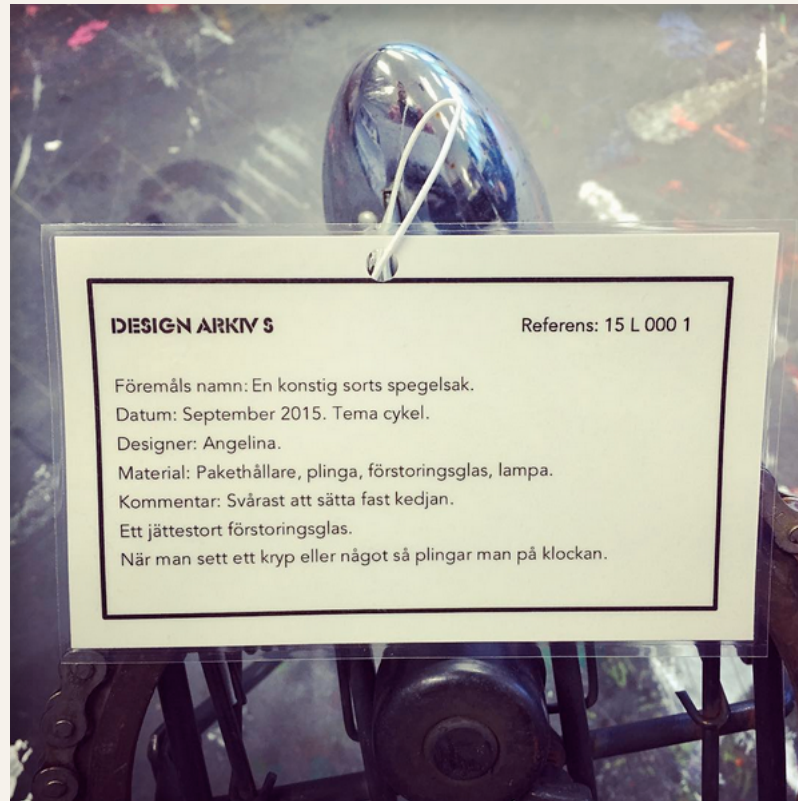
STUDIEFRÄMJANDET

PEDAGOGISK INSPIRATION ELLER SKAPANDE SKOLA???

JÄMLIKA PLATSER ELLER INNOVATIONSPLATTFORMEN??

GATUKONTORET OCH MILJÖFÖRVALTNINGEN

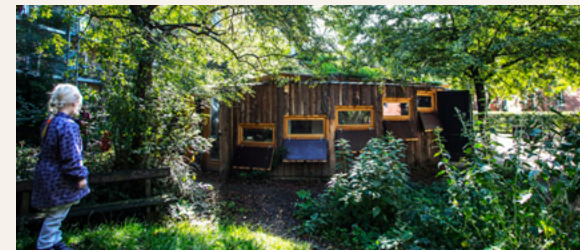
inspiration

Design Lab S i Skärholmen

Lekträdgården på Rosendahl

Trästubben i Köpenhamn

Bygglekplats (St Kilda, Australien)

Magiska Trädgården

DESIGN LAB S (SKÄRHOLMEN)

Detta inspirerar oss för deras sätt att arbeta med barn, integration och skapande. Design Lab S vill bidra till att skapa en designvärld som är mer inkluderande och där det finns plats för en större bredd av erfarenheter, perspektiv och estetiker. Vi har lyssnat på föredrag med Samir Alj Fält som startade projektet och inspireras av hans sätt att gå genom konstruktion och destruktion för att belysa hur man alltid har ett val. I designlabbet kan det till exempel hända att barnen slår sönder stolar – för att sedan i flera timmar stå och limma ihop dem.

BYGGLEKPLATSER (EXEMPEL FRÅN ST KILDA, AUSTRALIEN)

Vi inspireras mycket av bygglekplatser, eller Adventure Playgrounds, som de kallas på engelska. Bygglekplatsen är en plats som ger barn utrymme för sin egen kultur och sin egen estetik. I en bygglek finns material att bygga och konstruera med, djur att umgås med och sköta, där kan man laga mat utomhus över öppen eld, odla och leka. Bara i London finns det 87 stycken bygglekplatser, medan det i Sverige endast finns ett fåtal och i Malmö inte finns någon. En i Sverige vi inspireras av är den som funnits i Biskopsgården i Göteborg under två somrar.

POP-UP ADVENTURE PLAYGROUNDS (INGEN BILD)

Pop-Up Adventure Playgrounds är en enklare version av bygglekplatser, fyllda med lösa delar såsom kartonger, tyg, tejp och snören och bemannade med playworkers. De inspirerar oss med att se utanför ramarna på färdiga koncept.

LEKTRÄDGÅRDEN PÅ ROSENDAHL

Precis som vi i Bärns siktade detta arvsfondsprojekt på att skapa en lekfull, utomhuspedagogisk miljö och att nå yngre barn och deras förskolor från förorten för att främja deras intresse för och kunskap om natur, ekologi och hållbara kretslopp.

TRÄSTUBBEN (VESTERBRO I KÖPENHAMN)

Inspirationsexempel på vad man kan göra på en liten yta. En offentlig toalett, som hade varit låst i 18 år eftersom den blivit alltför utnyttjad vid drogmissbruk, i en park känd under namnet "haschparken", har förvandlats till en natur- och miljöverkstad. Här finns bl.a. regnvattenuppsamling, kompostering, insektshotell, örtspiral och ett grönt tak. Samtidigt har parken delvis omformats till en vild naturträdgård. På så vis har man skapat möjligheter för olika naturupplevelser på ett litet område.

MAGISKA TRÄDGÅRDEN (2014-2015 PÅ KVARNHOLMEN)

Den Magiska Trädgården var en lummig plats fylld med sådant som urban odling, magiska trädhus, hängmattor, café, bygglek och Magiska Barnarkitekters workshops. I Magiska Trädgården fanns också en bytesaffär, en lekplats med trädkojor, kulbana, gunga och en trolldag där barn skrev sina önskningar om hur deras stad kan bli mer lekfull.

Magiska Trädgården fanns på Kvarnholmen i Stockholm. Den drevs av Magiska, en förening som verkar för att göra samhället mer demokratiskt, klimatsmart och lekfullt.

